

PARABOLÁK ÉS REJTVÉNYEK

I

Gyöngyszemekből összeszerelt híd
Ível át egy szürke tavat,
Szédítőn szökken, ívelődik,
És megépül egy perc alatt.

Nincs oly magas hajó, sem árboc,
Mely alatta ne férne el,
Szökik tőled, míg vonz magához,
S nem nyomasztotta még teher.

Záporral jő – és elenyészik,
Mihelyt a vízár elpihen.
Mondd, hol található e szép híd,
S ki alkotta mesterien?

II

Tovavisz mérföldekre innen,
 S ő maga mégsem megy tovább,
 Nincs szárnya, amit kifeszítsen,
 De elragad a légen át.
 Gyorsabb kompon még soha vándor
 A víz színén át nem haladt,
 És a legnagyobb óccánon
 Átröpít, mint a gondolat –
 Elég neki egy pillanat!

III

Nagy legelőn ezüsthéren
 Sok ezer bárány tévelyeg;
 Olyannak látjuk ma, mint régen
 Látta a legvénebb öreg.

Nem vénülnek s kifogyhatatlan
 Forrásból isznak életet,
 Szorgalmas pásztoruk velük van,
 Ezüstös kürtje műrecek.

Éjente megszámlálja nyáját,
 S arany kapukhoz tereli,
 Így tesz akárhány éjszakán át,
 Hiánya soha sincs neki.

Segíti hűséges kutyája,
 Egy víg kos elől lépeget,
 Áruld el: ráismersz e nyájra?
 S vajon a pásztor ki lehet?

IV

Láthatatlan oszlopokon
 Nagy ház áll egymagában,
 Ki beoson, ki nem oson,
 S nem időzhet e házban.
 Felfoghatatlan tervezet
 Szerint művész faragta,
 Lámpását maga gyújtja meg,
 S ácsillog fénye rajta.
 Oly kristálytisza a tető,
 Egyetlen pompás drágakő;
 De szem még sose látta
 A mestert, ki csinálta.

V

Egy kútban föl- és lefele
 Két vödör útja látszik,
 Ha feljő egyikük tele,
 Lefelé tart a másik.
 Bolyongnak föl-le szüntelen,

Hol tele, hol meg üresen,
S ha ezt a szádhoz emeled,
Amaz a mélységben lebeg;
Adományuk sosem üdithet
Egyazon pillanatban minket.

VI

Halvány alapon nézd e képet:
Önmagát ragyogtatja be.
Óránként változik, ha nézed,
És mindig egész és üde.
A legszűkebb tér fogja körbe,
A legeslegszűkebb keret,
De a nagyságot csak belőle,
Csak e kép által ismered.

Hát a kristályt nem neveznéd meg?
Nincs ilyen becses drágakő;
Világít, de el sose éghet,
A Kozmoszt felhőrpinti ő.
Festményként pompázik varázsos
Gyűrűjében a menny maga;
De még szebb, amit kisugároz,
Mint amit benyelt valaha.

VII

Építmény áll itt ős korok óta,
Nem székesegyház, nem palota;
Lovas ha száz napon át lovagolna,
Nem járja körül s nem jut ki soha.

Erején az idő s a hadak dühe nem fog,
A századok ostroma semmi neki;
Megáll szabadon – fölötte a mennybolt,
A tenger üdíti, felhő legyezi.

Nem kérkedés tornyozta e művet,
Az oltalom ő, szolgája az üdvnek;
Nincs párja a földön, akárhova mész,
De téged dicsér, emberi kéz.

VIII

Nem e földön lett kiköltve
Egyéb kígyók között,
Kígyó nem jött a földre
Több ily gyors, ily dühödt.

Iszonyú hangon sívítva
Veti prédájára magát,
És *egy* dühvel kiirtja
A lovat és lovasát.

Vad csúcsokon érzi magát jól,
Retes, zár és lakat
Nem óvhat meg rohamától,
A páncél – vonzza csak.

Füvekként tördeli sorra
Az izmos törzsű fát,
Az ércet szétmorzsolja,
Bármily tömör és szilárd.

S e szörnyek szörnye kétszer
Sohasem támadott –
Saját tüzeben ég el,
Mihelyt öl, már halott.

IX

Hat testvér, minket a világra
Egy büvöletes pár hozott,
Komoly és borongó anyácska,
S apánk, ki mindig mosolyog.

Apánk ragyogó, anyánk szelid-enyhe
Érényt hagyott ránk örökül,
Örök-ifjan így járunk kerengve,
Így táncolunk téged körül.

Sötét oduktól szökve félre
Lényünk a víg napon szeret,
A mi létünk varázsütése
Önt a világba életet.

A Tavasz körtáncát vezetjük,
Vagyunk vidor követői,
A holtak házat nem szeretjük,
Csak azt, mi élettel teli.

Ránk vársz, ha boldogságra vágynál,
Sorsunk a vígakhoz kötöz,
S ha hódolásra hív a császár,
Ragyogást tőlünk kölcsönöz.

X

A nagy Császár kezének is éke,
De alig becsülik meg: ez mi lehet?
Kardhoz hasonló: sebszerzésre
Készítik szorgalmas kezek.

Ezer sebet oszt, de vért sosem ontott,
Nem fosztogat, de gazdagít,
A földtekét leigázta – boldog
Az élet tőle és szelíd.

Lerakta a legnagyobb birodalmak
S ős városok alapkövét,
De még sose volt szítója a harcnak,
S ha benne bízik, éljen a nép!

XI

Egy kőházban titkon lakozok,
Itt alszom – senki se látja;
De elősietek, ha elér a konok
Vasfegyverek kihívása.
Még törpe vagyok, nincs bennem erő,
Tovafuj lehelleted engem,
Fölszív magába egy csöppnyi eső,
De szárnyam győzve kiserken;
S ha segít nővérem, a nagyvilág
Énbennem rettegi szörnyű urát.

XII

Körülkeringek egy korongot,
Perc pihenőt sem ismerek,
A kis mezőt, mit körbe bolygok,
Eltakarhatja két kezed –
De sok ezer mérföldnyi út vár,
Míg e kis tér végére járok,
S ekkor gyorsabban a vihar nál,
Mint nyíl a húrról, tovaszállok.

XIII

Madár ő, s még a gyors sasokra
Sem irígy, oly gyorsan lebeg;
A hullámokat kettéosztja,
Halak közt legfőbb szörnyeteg;

Elefánt ő, ki nehezeéknek
Súlyos hátán tornyot cipel;
Olyan, mint egy pókszerű féreg,
Ha lába moccan s útra kel.
S ha éles vasfoggal berágta
Magát alapzatába jól,
Mintha szilárd lábakon állna,
A dühödt orkánnal dacol.

BÓRSI ISTVÁN